

U bruxelleskom bunkeru

Žalosno je da poslove financirane iz fondova EU ne mogu raditi Hrvati, nego stranci

Komentar
piše:
Tomislav Krasnec

Teško je ne suosjećati s radnicima Pružnih građevina, hrvatske tvrtke specijalizirane za održavanje i gradnju željezničkih pruga koja, apsurdno, ne smije raditi na jednim bitnim projektima održavanja i gradnje pruga koji Hrvatsku čekaju u doglednoj budućnosti. Primjer te tvrtke, i primjer natječaja na koji se Pružne građevine d.o.o. nisu smjele javiti, školski je primjer nesprenosti i nekonkurentnosti kao dominantnih odlika stanja u kojem je Hrvatska ušla u Europsku uniju.

Dva su žalosa aspekta ove priče. Prvo, žalosno je da investicija obnove pruge od Dugog Sela do Križevaca, koju EU plaća s oko 160 milijuna eura, već nije počela. Žalosno je da u veljači 2015. još čekamo da završe natječaji za nešto što je još 2013. bilo spremno postati prvi veliki projekt financiran novcem iz strukturnih fondova EU. Drugi žalostan aspekt je ovaj koji je šira javnost postala svjesna tek kada su radnici Pružnih građevina izašli na ulice. Ta tvrtka ne može se javiti na ovaj ni na sljedeće slične natječaje, jer se nalazi u sastavu HŽ Infrastrukture. A budući da je HŽ Infrastruktura naručitelj radova, odabir Pružnih građevina za izvođača radova smatrao bi se sukobom interesa prema tumačenju europskih propisa koje je Bruxelles dao Zagrebu. A budući da HŽ Infrastruktura iz proračuna EU dobiva 160 milijuna eura ili oko 80 posto ukupne vrijednosti investicije, prilično je važno da poštuje europske propise jer u suprotnom ostaje bez novca koji joj je obećan.

Europska komisija već je jednom bila zaprijetila da će oduzeti 34 milijuna eu-

Hrvatska tvrtka ne može dobiti posao na obnovi pruge jer je dio HŽ Infrastrukture - naručitelja radova

ra sa stavke rezervirane za projekt Dugo Selo - Križevci ako se provede prvotno raspisani natječaj koji je sadržavao uvjet da strani ponuđači odmah pri javljanju dokažu sposobnost za izvršenje ugovora. Tada je poništen prvi i raspisan je drugi natječaj s novim uvjetom: strani ponuđači dokaz sposobnosti mogu podastrijeti tek nakon što se odabere najbolja ponuda.

Hrvatski radnici okupljeni u tvrtki Pružne građevine nisu se, dakle, mogli javiti na ovaj natječaj, a iako pristigle ponude nisu javno obznanjene, može se lako pretpostaviti da su ponuđači strane tvrtke. Utoliko ovaj primjer ocrta još jednu često prešućivanu i neugodnu istinu o EU. Na projektima financiranim novcem iz europskih fondova posao najčešće dobivaju tvrtke iz najrazvijenijih i najbogatijih država EU, puno više nego domaće tvrtke iz država za koje je skrojena kohezijska politika.

Prema internom dokumentu Europske komisije, skri-

Na projektima financiranim novcem iz fondova EU posao najčešće dobivaju tvrtke iz najbogatijih država EU

Jedan euro iz kohezijskog fonda EU uložen u zemlje Višegradske skupine stvara 1,25 eura dodatnog njemačkog izvoza

venom od javnosti, ali objavljenom našim čitateljima u feljtonu o EU koji smo objavili u danima uoči 1. srpnja 2013., svaki euro investiran iz kohezijskog fonda EU u zemlje Višegradske skupine (Poljska, Češka, Slovačka, Mađarska) stvara 1,25 eura dodatnog njemačkog izvoza. Njemačka je od 2004. udvostručila svoj izvoz u 12 zemalja koje su

u dva kruga proširenja ušle u EU prije Hrvatske. U tih 12 zemalja istočne i srednje Europe Njemačka je 2011. izvozila malo više nego u Brazil, Rusiju, Indiju i Kinu zajedno! To je ta skrivena, posredna računica po kojoj se Njemačkoj članstvo u EU isplati bez obzira što je među zemljama koje daleko više uplaćuju u europski proračun nego što iz njega primaju. Isplati joj se jer je njezino gospodarstvo konkurentno, jer su njezini proizvodi kvalitetni i traženi, što je Njemačku lani dovelo do trgovinskog suficita od čak 217 milijardi eura. Nema ništa loše u tome što je netko uspješan, ali i Europska komisija i mnogi stručnjaci izvan institucija pitaju se je li njemački suficit zapravo štetan za ostatak EU. Nije problem u tome što je Njemačka konkurentna, no problem može nastati kada su druge zemlje vrlo daleko od te razine konkurentnosti, a s Njemačkom dijele isto jedinstveno tržište.

U situaciji kad Hrvatska pati od nekonkurentnosti, a Njemačka i još neke zemlje "pate" od premoćne konkurentnosti, vrlo je izgledno da će poslove na velikim investicijama iz fondova EU u Hrvatskoj odnositi stranci. Iako su investicije dobre za Hrvatsku, ovaj aspekt investicija nije toliko dobar za hrvatske radnike i hrvatski porezni sustav pa ga treba što prije osvjestiti i pokušati mijenjati. Strukturne promjene su jedini put naprijed. Radnici Pružnih građevina ne mogu imati koristi od novca iz fondova EU jer je struktura njihove tvrtke nepovoljna i pogrešna. Jedna mala strukturna promjena, o kojoj je trebalo razmišljati puno ranije, stavila bi ih u pošteniju poziciju.